

«Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка

Словник до уроку:

Гротеск — це вид художньої образності, для якого характерні фантастична основа, тяжіння до особливих, незвичайних, ексцентричних, спотворених форм зображення художнього простору; поєднання в одному предметі або явищі несумісних, контрастних рис, що призводить до показу гіпертрофованого абсурду в художньому світі.

Гротескні образи

Б. Б. Шалагінов: “Гофман гротескно зображає малюка Цахеса на прізвисько Цинобер, наділеного рідкісною потворністю, оскільки той, за його словами, зовні “нагадує редьку”. Проте потворність сама по собі не є достатнім елементом гротеску, бо мусить взаємодіяти з контрастними, протилежними якостями та значеннями. Так, потворність Цинобера поєднується з бурхливим схваленням філістерами його гаданих “талентів” і навіть із закоханістю в нього миловидної Кандиди”¹.

Д. С. Наливайко: повість “повністю складається з образів-гротесків, гротескних ситуацій і вся є узагальненим гротескним образом німецької дійсності. Гротескним є карликове королівство Керепес, у якому розігрується дія, гротескні князі Пафнутій і Барсануф, їхній двір і бюрократія, гротескна політика Прогресу”².

Завдання для допитливих:

1. Які ще гротескні образи ви віднайшли у творі Гофмана? Занотуйте їх.
2. Які епізоди викривального змісту наявні у повісті-казці? Поміркуйте, наскільки вони є актуальними в сучасному світі.

¹ Цит. за: Зарубіжна література (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. / О.О. Ісаєва, Ж.В. Клименко, А.О. Мельник. — К.: УОВЦ “Оріон”, 2018. — 304 с. : іл.

² Наливайко Д. Е. Т. А. Гофман // Наливайко Д., Шахова К. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. — Тернопіль, 2001.

Символіка твору

Три червоних волосини	Багатство, що засліплює
Орден Зелено-плямистого тигра	Марнославство, безглуздість дій влади для розв'язання деяких нагальних питань
Намисто Кандиди	Домашній спокій, гармонія, добробут
Лорнет	Інтуїція, здатність людини бачити істину й глибинні сенси життя
Срібний горщик	Марне прагнення грошей і успіху
Бальтазар	Перемога духу, поява нового покоління
Князь Пафнутій	Псевдопросвітництво, безглузда влада
Князь Деметрій	Свобода, волевиявлення
Мош Терпін	Підлабузництво

Завдання для допитливих:

Доповніть список символів у повісті-казці Гофмана.